

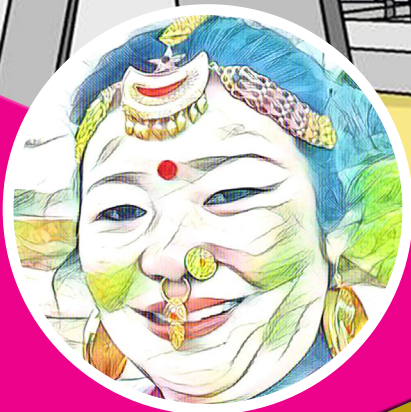
આદિવાસી ઢાઢ્ઢા યાઢ્યાઢઢો રેઢિયો સ્ટેસનચિઢાઢો નિમ્પાઢ કોરોના ઢેવા કોમિઢ-૧૯
અમારિભોપ બિપઢ ઢેવમા તુલ્લા ઢુઢ્ચી

Cultural Survival

વાઢ્ઢાવા

ON AIR

हेन्खामातारि आदिवासी टेनपाङ्चिआ कोरोना भेवा कोभिड १९ अमारिबोप अभुतपुर्व चुनौतीओ सामानामुयाङओयाक्याङ।कल्चरलसर्भाइभलआ सामुदायिक रेडियो खोन्की संजालचि दाङ्का ओ अमारिबोप दाङ्का टेनपाङ्चिदा उत्पन्न हाप्दी दाङ्का रात्मान्चिन खोन्की अमारिबोप देली व्यवहारी मुमा निम्पाङ टेनपाङ्चीदा फामुमा काची मुयुङ्सुओ याक्याङ । टेनपाङओ सालुमसङ्ची ओ अमारिबोप दाङ्का देली रात्मान्चिन खोन्की हङ्मायु रात्माओ तुब्बादा नुवाक यङ पमा खोचिआ मचेपओ खोन्की अतुपओ यङ दाङ्का यङ पमा कि टेनपाङ्दा परिवर्तन तात्माओ निम्पाङ सामुदायिक रेडियो आदिवासी टेनपाङओ निम्पाङ खोचिओ आफिओ कोपरुमी अभिव्यक्ति प्रवाह मुमाओ निम्पाङ खान्नुओ मिनलाम याक्याङ । ताया डे सावा निकि । आदिवासी टेनपाङ्ची सामुदायिक रेडियो दाङ्का अटोक्टाओ यङ दाङ्का शसत्त लियाङओ याक्याङ ।

G. U. Sugam

गलिना अङ्गारीमा
कार्यकारी निर्देशक
कल्चरल सर्भाइभल

उद्देश्य

तोक्मायुओ खिपभुङओ मुख्य
तोक्मायु आदिवासी संचारकर्मिची कोरोना
भेवा कोभिड-१९ अमारिबोप लोमानड खोन्की
सामाना मुमा फामाओ निम्पाड ।

लक्षित भुङ

ओ कोरोना भेवा कोभिड-१९ अमारिबोप
बिपदआ हेन्खामाओ आदिवासीचिआ याड्याडओ रेडियो
स्टेसनदा काचिकामु रेडियोकर्मी खोन्की प्रसारकची
देत्नी रात्मायु निओ तुव्वादा अचोम्य
खिपभुङ याक्याड ।

पृष्ठभूमी

हेन्खामादाओ मना खोन्की थाम्पुकदा आइमित कोरोना भेवा कोभिड १९ ओ प्रकोप याक्याड । ओ भेवाओ तुव्वादा नुवाक सिनकावाचीआ आइमित तारिछाड ओक्तो मानसिनयुक ओ भेवाआ हेन्खामादाडे अमारिबोपओ रुपदा फेसानचिनओ याक्याड । कोरोनाआ भाराक हेखामाओ सुपिऔ मनाची मसुवाचिआओ याक्याड म्हेन्खामाओ छेन्बिछाड रोड्सा भुड्साओ याक्याड । ओ बेनदा आनकान आदिवासी भुड्दा लिमा रओ जोखिम न्यूनीकरण मुयाड्सा खोचिओ शसत्तिकरण मुमा टोक्मायु रुपदा खाड्याडओ याक्याड ।

जोखिमओ यड मुमाहिदा आनकान बिशेषगरि आदिवासी जनजातिचिदा नुवाक सेवा, ओक्तो, खान्नुओ चाव्वा छाड आन्को पहुचदा मात्तोड । खोलिओ यड्ची आदिवासी जनजातिचिआ अतुपओ यड्दा । कोरोना भेवा कोभिड १९ अमारिबोप तुव्वादा छाड नुछेओ खोन्की टोडओ यड पमाओ निम्पाड अभाव लिसाओ याक्याड । सबल पक्छओ यड मुमाहिदा आदिवासीचिओ आफिओ सुरिनाम खोन्की माड्ली याक्याड आफिओ थापसड चामाथोका प्रणाली खोन्की थापसड ओक्तोओ तुव्वा पुक्खाला ताया अभुड छाड याक्याड । खोची अकभुड छाड लिमादोतओ यड पमाचिदोत ।

ओ अमारीबोपओ योकदा आदिवासी दाङ्का याड्याडओ संचार माध्यमचिआ सुरिनामय पाङ्खुन अमुयाडओ याक्याड । ओ हेन्खामा भेप्लो खान अतओ बेन्दा यड्ची तवरदा आदिवासी जनजातिचिआ अतुपओ यड्दा पमाची खोन्की मुमेत्मा जरुरी याक्याड । मोलिओसाआ कोरोना भेवाआ बिपदओ बेनदा आदिवासी भुड्दाओ टेनपाड रात्मायुओ निम्पाड कल्चरल सर्भाइभल आआदिवासी संचारकर्मिओ पाङ्खुन खोन्की खोचिओ आत्मायुदा चाहादोतओ मित्ताकीडा ओ खिपभुड बनेमुवाओ याक्याड ।

ओ खिपभुड हवा अभुडचिदा मयाक्याड । बुदाओ अभुड कोभिड १९ अमारिबोप छेक्मादा रेडियोकर्मिओ पाङ्खुन, रात्मायु खोन्की अपनाउने तयाचडमाचिदा अचोम्य याक्याड । हवाओ अभुडदा आदिवासी जनजातिदा याक्याडओ पाङ्खुन लिसाकी अमारिबोप तुव्वादा साकोडछड्सा सम्प्रेषणओ तुव्वादा छाड अचोम्ला याक्याड ।

बुदाओ लोक रेडियोकर्मी खोन्की फाकामिचि

6

खानानिन मोदाओ
तेनपाडओ निम्पाड
काचिमुसी
तरवारिनयानलो
तेनपाडओ
तुव्वादा कोपरुमी
खोन्की तेनपाडमी
बुदाओचिआ
खाउको खाउको
अय खोन्की
नियमची अमुवाओ
याक्याड
सिन्मादोत ।

१.१ रात्मानचिन कि रेडियोकर्मीची ओ बुदाओ काची ।

- ☞ रेडियोदा काचिकामु भाराक वाट्टान रात्माचिनकी योजना बनेमुमा : हेन्खामा नुवाक हुप, अचोम्य खोन्की तेनपाड हाडमी खोन्की नुवाकमीचिआ अमुयाडओ सुभक्चि इनडदा युडसा खानानिचिआ रेडियोदा सड्लग्न भाराकओ यड्ची आफिओ भुडओ रुपदा रात्मानचिनओ योजना छाड बनेमुमा चाहादोतओ याक्याड ।
- ☞ संचारकर्मीओ रुपदा आफिओ सिन्मायु पमादोत अमारिबोपदा खात्माबान्मा निम्पाड हाडमी दाङ्का यडओ प्रतिबन्ध खोन्की नियमचिओ तुव्वाआ तामा रओ समस्या दाङ्का रात्मानचिन खोन्की मान्छेक संचारकर्मीआ मुमाओ निम्पाड तेनपाड रात्माचिन खोन्की निकाया दाङ्का चाहादोतओ अनुमती मुमादोत संचारगूह खोन्की स्टुडियो हुत्दा खोन्की बुङ्गा चाहादोतओ तोक्मायुची मुमादोत ।
- ☞ भाराक वाट्टान जोखिमयुत ठोडदा काचिमुसी खात्मा हिदा भुडओ सालुमसड्ची खानुओ तवरआ परिचालन मुमादोत भुडदा टोक्पो अदुवाचि खोन्की नुवाक कम्जोर मयाक्याडओ, दिर्घसारिमा मयाकनालो खोचिओ अवस्था छाड खाडमाकी खोची खिमदाङ्का मुमानुओ खोन्की अरओ काचिची मते मुमा पमाचिदोत ।
- ☞ जोखिमओ विश्लेषण मुमादोत : खानानिन मोदाओ तेनपाडओ निम्पाड काचिमुसी तरवारिनयानलो तेनपाडओ तुव्वादा कोपरुमी खोन्की तेनपाडमी बुदाओचिआ खाउको खाउको अय खोन्की नियमची अमुवाओ याक्याड सिन्मादोत । ओडा आम्नुओ रात्मायु युडमाओ बुदाओ अयची मयाक्याड ।
- ☞ काचिमुखा ठिड खोन्की काचिखिम खानुलो सेडमाकी युडमादोत : काचिखिमओ भाराक छानची किटाणासक अवा, सेनिटाइअजर बेनबेनदा सेडमा युडमादोत ।
- ☞ माइक्रोफोनदा हक छेक्टुओ प्रविधी खोन्की स्पनज याडमादोत : मो उपकरणचिदा रुहुम्दुक सोत्मा रओसाआ मोसोओ याडमा तारी खेपओ खेप माइक्रोफोनओ स्पन्ज सेडमादोत । आफिओ खोन्की भुडओ रात्मानचिनओ निम्पाड आफिआडा सिनमादोत ।
- ☞ हान्माचेप्पासिवा लुक तारी याडाओ उपकरणचि किटाणु मात्दोड मुमादोत : खानानिनआ किटाणाशक ओक्तो याक्याडओ तितछाड याडमा तरम । खानानिनआ किटाणाशक क्लोरिन आ सेडमा माआडा क्लोरिनओ याडमाआ उपकरणचि बिगारा लिमा र ।
- ☞ रेडियोदा हवा पाड वाट्टान बदे मनाची मानतात्दानुम : हवापाड बाट्टान बदे मनाची मानतात अनुनिनालो मते तारानुमचम । भाराक मनाचिदा साप्टेन दुरि युडमादोत खोन्की माक्स याडमाकी मते स्टुडियो खोन्की काचिखिमदा वाडमादोत ।
- ☞ रेकडिड स्टुडियोदा काचिपेन बनेमान्नु अनलाइओ माध्यम दाङ्का काचिपेन बनेमुवानुम : रेडियोओ तुव्वादा काचोप छुत्दा यायोक् मुमाकी अनलाइनओ माध्यम दाङ्का काचिपेन बनेमुमाकी प्रसारण मुमा टोडमादोत खानानिन छुत्दा अनलाइन दाडका काचिपेन बनेमुमा खोन्की यड्फोड मुखा मात्दोडनालो एनचेप्ला दाङ्का नुछाड काचिपेन ,यड्फोड मुखा बनेमुमाकी खान्मादोत । युनि पुवाओ लिङ्कदा रेडियो यड्फोड खोन्की स्टिमिङ्काओ निम्पाड याक्याडओ विकल्प याक्याड : www.giss.tv

काचिपेनओ खाम्बा उत्पादनओ निम्पाड चुम्मानचिनओ लोकदा आदिवासी संचारकमीचिओ पाडखुन लिसाकी संचारकमिचिदा वाडकावाचिओ निम्पाड हेन्खामा नुवाक हुप खोन्की नुवाक तुव्वा विशेष वेबसाइटआ कोरोना भेवा कोभिड १९ अमारिबोप निर्देशनचिओ साराशदा खाड मुसुमयाम्काओ याक्याड ।

अतुप्पिनओ (अपुष्ट) खोन्की मानटोडओ (गलत) यडखामचि वेवस्ता मुमादोत । हेन्खामा नुवाक हुपआ गलत यड खोन्की जानकारी सामसाम संचार दाङ्का खोन्की नेक्लो तरिका दाङ्का फेमाफोडमा मुमादोत इन्फोपेमिक सान्ताआ छाड खाडमुसुओ याक्याड । गलत यड खोन्की गलत जानकारीआ मनाचिदा दुबिधा पुडखा खाड मुसुयुचिओ याक्याड । हलिओसाआ भाराक पाड्दा खानुओ अलिनिन । मोलिओसाआ सनसनिपुर्ण खोन्की अपुष्ट यडखामची वेवस्ता मुमादोत ।

अमारिबोप खोन्की सारिमाओ तुव्वादा हेन्खामा नुवाक हुपआ मपुवाओ यड लाक्युड खोन्की बैज्ञानिक खिपचिदा अचोम्य इनड पमादोत आनकानआ सिन्मादोत आन्को तुव्वादा सिनकावा न बैज्ञानिक याइनयान । खोलिओसाआ जन नुवाक बिज्ञ, सोतओ सारिमा विशेषज्ञ, नसचिआ भ्याक्सिन बनेकामु बिज्ञचि खोन्की अमारिबोपओ नुवाकमिची अनुसन्धानओ अमारिबोप खोन्की ओसोओ बैज्ञानिक पक्छचिओ तुव्वादा यडमा मर ।

आदिवासीओ तायादा आधारित थापसड ओक्तो खोन्की मुखामचिआ पोन्याडसा मुमादोत । आदिवासी जनजातिचि छुत्ता फिन्ची छमता अभिवुद्धी मुखा थापसड चामाथोका ओक्तो खोन्की मो ओक्तोओ तुव्वादा ताया याक । मोलिओसाआ आदिवासी तेनपाडओ मोलिओ नुवाकमी खोन्की मो तुव्वा सिनकावा टोक्पो मनाची छुत्ता थापसड ओक्तो खोन्की मोसोओ खाडमाओ तुव्वादा हान्मा फोडमासी मुमादोत ।

खानानिनआ आफिओ भुडआ अतुपओ यड्दा खोन्की हाडहोनओ भाराकचिआ अतुपओ यड्दा यड खान्मादोत यड्ची सान्दर्भिक बनेमुवानुम । आदिवासी जनजातिआ मामायड्दा खोचिआ खानुओ खोन्की अतुपओ यड मुमाकी भुडओ ताया पोन् । खोलिओसाआ खोचिओ खानु लिओ खाले यड फोडमादोत । मामायड चेप्पा कार साड छाड मनाची मात्तोडनालो मामायड चेप्पा रकावा मना लाम्मादोत । खोन्की भुड्दा मचेपओ यडदाडे यड पमाचिदोत । ओ खिपभुडओ देड्दा खानानिनआ अमारिबोप तुव्वा साकोडछडसा यडओ निम्पाड वेबसाइट खोन्की लिङ्कची युड्साओ याक्याड ।

सामाजिक माक्वबुन दाङ्का रात्माचिनओ निम्पाड कोरोना भेवा उत्पादनओ आधारदा बदे संचार मिनलामचिआ ओको चाइनिज भेवा छाड अलोयाडओ याक्याड । ओसाआ हेन्खामादा बाखुवा मुओ याक्याड । सामसोम खोन्की नश्लवादचिदा हेन्खामा फेमा फासाओ याक्याड । बदे ठोडचिदा निहाड्होन रोजगार दाङ्का आन्को हाड्होन लाकावा आप्रावासिचिदा छाड आक्रमण खोन्की भेदभाव मुयाडओ याक्याड । खोलिओसाआ यडओ छेन्मा खोन्की याडमादा खानुओ खाडमा दोत खाउ मनाओ राष्ट्रियता चामाथोकाओ पुडलेखो आप्रावासनओ योगदा खोन्की नुवाकओ तुव्वाची अछुड मुमाकी लोमानड मानमुमादोत खोन्की मोलिओ बिशेषणची याडमा अनिनिन ।

मना कोपरुमी तुव्वा जनचेतना मुलक अभियानओ पुडखा मुमादोत कोभिड १९ अमारिबोपओ योगदा आप्रावासी खोन्की निर्वासनदा मछुक्ताओ मनाची, कातुक खोन्की खोचिओ खिमपाड खोन्की नुवाक मनाचिदा छाड लिमा रओ आक्रमण दाङ्का रात्माओ निम्पाड मना कोपरुमी तुव्वा अभियानओ पुडखा

मुमादोत आपतकालिन संचारओ निम्पाड बेन लोन्मादोत रेडियो छाड मना कोपरुमी उल्लघन तुव्वा फेमाफोडमा मुमाओ निम्पाड बेन छेत्र लोन्मादोत ।

अमारिबोप जादुमय रात्माचिन हत्ती आधार मात्दोडओ खाम्माची प्रकाशन मानमुमादोत । खोननुछाड साडाछा अक चमत्कारिक ओक्तोओ तुव्वा खोन्की सारिमा नुओ निम्पाड काचेप छाप्पी खोन्की संचारकर्मीआ खोदा खोदा सेन्मादोत । मोत्ती खालाओ भ्रामक सिन्कासिन खोन्की साम्पुकवाकि थापसक ओक्तो खोन्की ओक्तोओ तुव्वा छाड सिनमादोत ।

मना सायाचोमओ सिद्धान्तओ आधारदा फेमाफोडमा मुमादोत देम मनाची रुहुन्दुकमी मलिसाओ खोन्की कोभिड १९ ओ रुहुन्दुक मछुक्टाकी मसुवाओ मयाकयाड नालो मो मना खोन्की मनाचोओ खिमपाडआ अटोक्टाओ समस्या खोन्की पिडाओ सायाचोडमी मुमादोत सद्भाव छाड युडमादोत सवेदनशिल लिमाकी खान्नुलो सेन्माचिदोत । खासेनिन हिदा पिडितओ ठोड्दा आफिडा युडमा कि चोप्मादोत ।

तेनपाडदा लिसाओ यड्ची फेमाफोडमा दोत । तेनपाडदा छाड यड्चिओ निम्पाड कोपरुमी मनाओ सिनमायु मुमादोत अमारिबोप छेकमाओ निम्पाड मुवाओ अयचिओ तुव्वादा हाडहोन छेत्रीय खोन्की तेनपाड तहदा तुप्खालाम यडमादोत खोन्की फेमाफोडमा मोडरिओ बेनदा खाउ खोन्की खाउको काचिची मुमादा छेक्टाओ याक्याड खाउको खाउको क्रीयाकलापची रद्ध मुमाओ तुव्वादा छाड यायोक खोन्की कुप्मादोत ।

मित्मादोत रेडियो रुहुन्दुकओ जोखिमदा याक्याडओ मनाचिओ निम्पाड हेन्खामाओ सुरिनाम तुपमेत्मा खोन्की रुहुन्दुकओ लक्छण मदाराओ रुहुन्दुकमी मनाचिदा सुचित मुमा अक दाङ्का याक । रुहुन्दुक दाङ्का रात्मानचिनओ निम्पाड छेन्खाम मुमा चाहादोतओ याक्याड ।

२.२ तेनपाडओ सुरिनाम काडमायु पोन्मा पमादोत

छेन्मादा लि हिदा सह अस्तित्वओ मिन्मासी पोनयाडसा मुमादोत खिमपाड चमाथाडमा खोन्की खिमपाडदाओ काचिचि हामाकी मुमाओ तुव्वादा यड पमुमादोत दाप्पडछड खोन्की श्रुति थापसडओ फेमाफोडमा मुमादोत अमारिबोपआ मुमा रओ कोडलाम खाड्यु खोन्की सुदात चित मुमा नेक्लो चमाथाडमा पोनयाडसा मुमादोत ।

३ थाडवारिसाची खोन्की छाचिचिओ तायाखिम छेक्टाओ तुव्वादा मछुक्टाओ खाड्मुचि चित मुमा खोन्की खोचिओ ताया पमा खालेओ अनवाक ढाचा

खोन्की शैलिओ रेडियो काचिपेनची बनेमुमादोत ।

थाडवारिसा खोन्की छाचिचिओ निम्पाड रेडियोओ बदे यड मेत्माचिदोत खोन्की रेडियो दाङ्का अनवाक अनवाक यडचि चिन मेत्माचिनओ निम्पाड ताया कोपरुमिचिदा लोमादोत ।

देम ठोडदा लकडाउनओ छेक्काची खान्मानिओ कोभिड-१९ अमारिबोप खाराओ माआड निकि भाराकचिदा लोमाचिदोत नुवाकमिचिआ मपओ आनकानआ लुमादोत ।

- ☞ सामुदायिक रेडियो दाङ्गा नड नुमेत्माचिदोत छेमन खोन्की खानुओ छाम खोन्की केडछामिचि छड साडमा दोत । अमारिबोपओ बेनदा हाडछामिचिदा खानुओ भेप्लो नडनुलोक पमाचिदोत मोलिडा हाप्दी ओ राक्खाम छड खानुओ यड्ची लाम्सा नुछाड हाडछामिचिओ कमा खान्खा यड्ची पसा फामाचिदोत ।
- ☞ हायुड, हाटा, खोन्की सार्वजनिक सोलोम्भिची मछेक्टाओसाआ चामा थोका सङ्कटचि चित मुमा तेनपाडदा फामुमादोत खोन्की आफि छुत्ता याक्याडओ चामाथोका छड हामा चामादोत निकि चिनमानचिन दोत ।
- ☞ कोरोना भेवा मायड छड टामा रओसाआ नेक्तो अमारिबोप दाङ्गा टामा रओ चामाथोका सङ्कट रात्मानचिनओ निम्पाड माथम्पुक खोन्की हडमायु रात्माओ निम्पाड चासुमची पाक्मादोत खोन्की सङ्कटाडची लिम्मा निम्पाड लोमाचिदोत खिमपाड भाराक सालुमसडची चुक्पाड मयाक्याडनालो बुड्वाखा बनेमुमा यड पमाचिदोत । टाडयुड्वा खोन्की तेनपाडदा विउविजनची लिम्मा यड पम चमन्ने ।
- ☞ तेनपाड नुवाक युडमा रनओ अयची सम्वेदनशिलताओ साथ अपनाउने यड पमादोत । छेन्बी प मुमा दाङ्गा छड रुहुम्दुकओ सम्भावित मिनलाम लिमा रओ साआ रुहुम्दुक सोत्मा रओ खाले तुव्वादा छड कोडनोप लिमा तेनपाडदा लोमाचिदोत ।
- ☞ आन्को यामआ फित्ची सावा पोनओ मुमा खालाओ चामाथोका चामाओ निम्पाड लोमाचिदोत । खोन्की आदिवासी थापसड चामाओ थोका तुव्वादा छड रेडियो काचिपेनचिदा बनेमुमाकी खान्मादोत आदिवासीचिओ थापसड चामाथोका यामदा चादोतओ नुचाची मयाक । खोल्तिओ साआ थापसड चामाथोकाआ

रवौन्की आदिवासी
थापसड चामाओ
थोका तुव्वादा छड रेडियो
काचिपेनचिदा बनेमुमाकी
खान्मादोत आदिवासीचिओ
थापसड चामाथोका
यामदा चादोतओ नुचाची
मयाक । रवौन्तिओ साआ
थापसड चामाथोकाआ आन्को
यामदा चादोतओ यड टोक्पोची
चोप्माचिकी
छड सिन्तुम ।

आन्को यामदा चादोतओ यड टोक्पोची चोप्माचिकी
छड सिन्तुम ।

००

१.३. वेबसाइटदा

कोभिड १९ तुव्वादा आदिवासीचिओ यड्दा बनेमुवाओ काचिपेनची कल्चरल सर्भाइभलओ इन्डिजिनियस राइटस रेडियो वेबसाइटदा छड याक्याड ।

Cultural Survival : https://rights.culturalsurvival.org/radio-spots-search/field_radio_series/COVID-19-85/language/en/language/und

कोभिड १९ तुव्वा तुपओ यड हेन्खामा नुवाक हुप वेबसाइटदा छड याक्याड ।

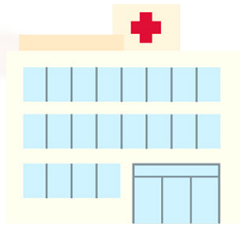
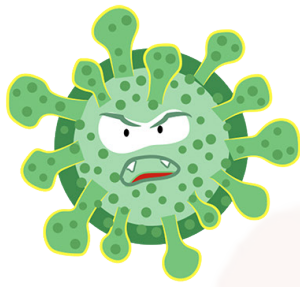
World Health Organization <https://www.who.int/es>

कोभिड १९ तुव्वादा विशेष खाम्माची छाम्पिचिओ निहाडहोन याडमादा छड याक्याड ।

International Journalists' Network: <https://ijnet.org/en>

लाम्खा छाम्पिचिओ हेन्खामा याडमाओ वेबसाइटदा छड चोप्मा तरम ।

Global Investigative Journalism Network: <https://gijn.org/gijn-en-espanol/>

Cultural Survival

2067 Massachusetts Avenue
Cambridge, MA 02140
(617) 441-5400
www.culturalsurvival.org

Bantawa Rai Indigenous Language, Nepal

Coordination : **Dev Kumar Sunuwar**

Translation : **Rita Rai**

Layout : **Laxman Sunuwar**